

Проблемот не е во Деловникот, туку во лошото менаџирање на Собранието, изјавуваат опозиционерите. Наспроти тоа, владејачкото мнозинство потенцира дека со ограничени дискусии се речиси сите европски парламенти.

Пишува: Жаклина МИТЕВСКА

ВО ИЗМИНАТИВЕ ГОДИНИ ЗАКОНОДАВНИОТ ДОМ ЛИЧЕШЕ НА СЕ САМО НЕ НА ОНА ШТО ТРЕБАШЕ ДА ЛИЧИ - НА МЕСТО КАДЕ ШТО СЕ НОСАТ КЛУЧНИ ЗАКОНИ И КАДЕ СЕ ОДЛУЧУВА ЗА ИДНИНАТА НА ДРЖАВАТА

Во изминатив период од независноста на македонската држава и функционирањето на парламентарната демократија, како нација покажавме непочитување на основните постулати на демократијата, и непочитување на највисоките институции на државата, конкретно на Собранието на Република Македонија. Минативе години овој законодавен дом личеше на сè само не на она што требаше да личи, на место каде што се носат клучни закони и каде се одлучува за иднината на државата. Народните избраници кои беа и сè уште се негови станари се однесуваа како што сакаа... Доаѓаа на седници кога ќе им текнеше, сами си го одредуваа работното време, односно заминуваа кога ќе посакаа. Имаше и пратеници кои под изговор дека се оправдано отсутни, редовно не присуствуваа на седниците, иако редовно земаа плата. Токму отсуството на народните избраници од законодавниот дом и неможноста да се обезбеди кворум за работа беше причина и премиерот Груевски од коалиционите партнери да побара да си ги средат нередовните пратеници на кои поважни им беа бизнисите. Иако пратениците од различни политички провиниенции, позиција и опозиција, речиси секогаш имаа спротивставени мислења за законските проекти, во зависност од тоа кој ги предлага, сепак единствени беа само кога стануваше збор за нивните привилегии. Собраниската сала сè повеќе личеше на читална за весници, а составен дел беа и мобилните телефони на кои народните избраници постојано зборуваа. И сè така работата се вртеше во круг, однесувањето се повторуваше, се менуваа само улогите. Повикувајќи се на пратеничкиот имунитет никој ништо не им можеше на овие "светци".

Напуштањето на законодавниот дом,

СОБРАНИЕТО ПРИМЕН КАКО ЕРГЕЛАТА

поради наводно непочитување на барањата на некои пратенички групи, стана редовна практика за блокада на Собранието.

Бонтонот на однесување веќе одамна е изоставен во оваа институција, па секој секому му се "уфрла" во зборот. А и покрај предупредувањата од сите досегашни спикери за тоа кој кога може да зборува, никој не ги почитуваше правилата. Се водеа долги и мачни дебати, често пати се бегаше од темата, се правее премногу непотребни паузи за координации меѓу пратеничките групи... Многу често стана и правилото за т. н. Бадентерово мнозинство, на кое пратениците Албанци често се повикуваа, независно дали навистина е потребно или не... На овој собраниски состав му се случи и нешто невидено... тропане по маси, дури му беше одземена и картичката на првиот парламентарец, а спикерот беше принуден неколку пати да го повикува обезбедувањето. Овој пат навредите и препукувањата меѓу народните избраници отидоа далеку.

"Калигула сакаше коњите од својата ергела да ги прогласи за пратеници. Не се сомневам дека пратениците на ВМРО-ДПМНЕ ја прифатија улогата на ергела на Калигула, но не би сакал ние како опозиција да ја прифатиме улогата на магариња кои само рикаат".

Токму вака екслидерот на СДСМ, Владо Бучковски, на својот партиски колега му одржа лекција по Римско право за

да сфати зошто парламентарното мнозинство предлага лош собраниски Деловник. Потенцира дека ВМРО-ДПМНЕ со ограничувањето на дискусиите на пратениците на 10 минути сака да воспостави апсолутистичка власт, а иако Македонија ја спореди со стариот Рим од времето на Калигула не кажа кој е македонскиот Калигула.

НЕЕФИКАСНОСТ

Со новиот собраниски Деловник, за кој веќе почна расправата, се сака да се постигне поефикасно и порационално Собрание. Но, судејќи по она што денонвиве се случува во законодавниот дом можеме само да претпоставиме што ќе нè очекува во иднина. Всушност, станува сè поизвесно дека власта и опозицијата ќе потрошат многу енергија. Владејачкото мнозинство ќе се обидува да докаже дека се прави обид законодавниот дом да стане поефикасен, а опозицијата ќе тврди дека власта сака да ја замолчи.

Собраниската расправа почна со серија реплики. Едните тврдеа дека се работи за верзијата на ексспикерот Јордановски, која ја добиле пратениците во минатиот состав, а другите дека всушност се работи за нацрт кој воопшто не влегол во процедура.

"Овој Деловник на почетокот на 2006 година бил доставен до координаторите. Тоа е вистина, но дека постоел Де-

СПРАВА - КАКО СО ДЕЛОВНИКОТ ДА СЕ ДОБИЕ

ловник во процедура, не е вистина. Тоа е изолиран Деловник и личен став нон пејпер на Љупчо Јордановски", изјави Јани Макарадули од СДСМ.

На ова му реплицираше Трајко Вељаноски од ВМРО-ДПМНЕ:

"Добро е што кажаа дека во моето излагање никаде не сум искажал дека влегол во собраниска процедура, па особено кај Комисијата за деловнички и мандатно-имунитетски прашања на Борис Кондарко, кој тогаш имаше поважна работа. Имаше работа да одземе имунитет на еден тогашен пратеник".

Либералдемократот Андреј Жерновски, потсети на стенограмите од времето кога ВМРО-ДПМНЕ беше опозиција и кога мнозинството на Жерновски, за

Буџетот го употреби рецептот кој сега им се нуди.

"Пратеничката Бонева излегува на говорница и носи транспарент на кој пишува - 'Барам збор ништо повеќе, дискусија а не диктат, дебата а не молчење, за демократија а не за диктат', за да се заврши со Среќна Нова 1949 година. Господа пратеници, Среќна Нова 1949 година", изјави Андреј Жерновски.

Илија Китановски од ВМРО-ДПМНЕ рече:

"Од едно барање и протест на опозицијата во тогашно време - да не ѝ се скратува правото да зборува за Буџетот, сега зборуваме за Деловник, сега зборуваме за решение кое ќе важи понатаму за сите пратеници".

ЈАЗИКОТ

Проблем во новиот собраниски Деловник предизвика и употребата на албанскиот јазик на собраниските седници со кои претседаваат Албанци. Всушност, вакво решение се предвидува во новиот Деловник (според опозицијата видоизменет во делот на јазикот) иако и досега Албанците се обидуваа да ги водат седниците на својот јазик. Но, често се случуваше да нема кворум, па поради тоа и не се одржуваа седниците на овие собраниски тела. Сепак, се поставува и едно друго прашање - дали ова е обид албанскиот да се протурка и на повисоко ниво, односно и пленарните седници да се водат на овој јазик. Иако од ВМРО-ДПМНЕ изјавуваа дека претседавањето на албански јазик во комисиите е најголемата можна отстапка, во ДПА коментираа дека ќе размислат дали ќе гласаат за новиот собраниски Деловник ако албанскиот јазик не се употребува и на повисоко ниво. Колку во интерес на оваа коалиција премиерот Груевски ќе отстапи и дали собраниските седници ќе се водат на албански јазик?

Во оваа насока не изостанаа ниту обвинувањата за албанофоби и антимакедонци.

"Со овој нов Деловник, кој сега ни е предложен, се сака на мала врата, без да се донесе Законот за употреба на јазиците, да се воведат двојазичност во Собранието, а со тоа да се 'чепне' и во државното уредување на Македонија", вели Роза Топузовска, ЛДП.

"Оваа Влада ќе ги донесе и Законот за јазиците, ќе го спроведе Уставот така како што е напишан и целосно ќе го имплементира охридскиот Договор", изјави Агим Рамадани, ДПА.

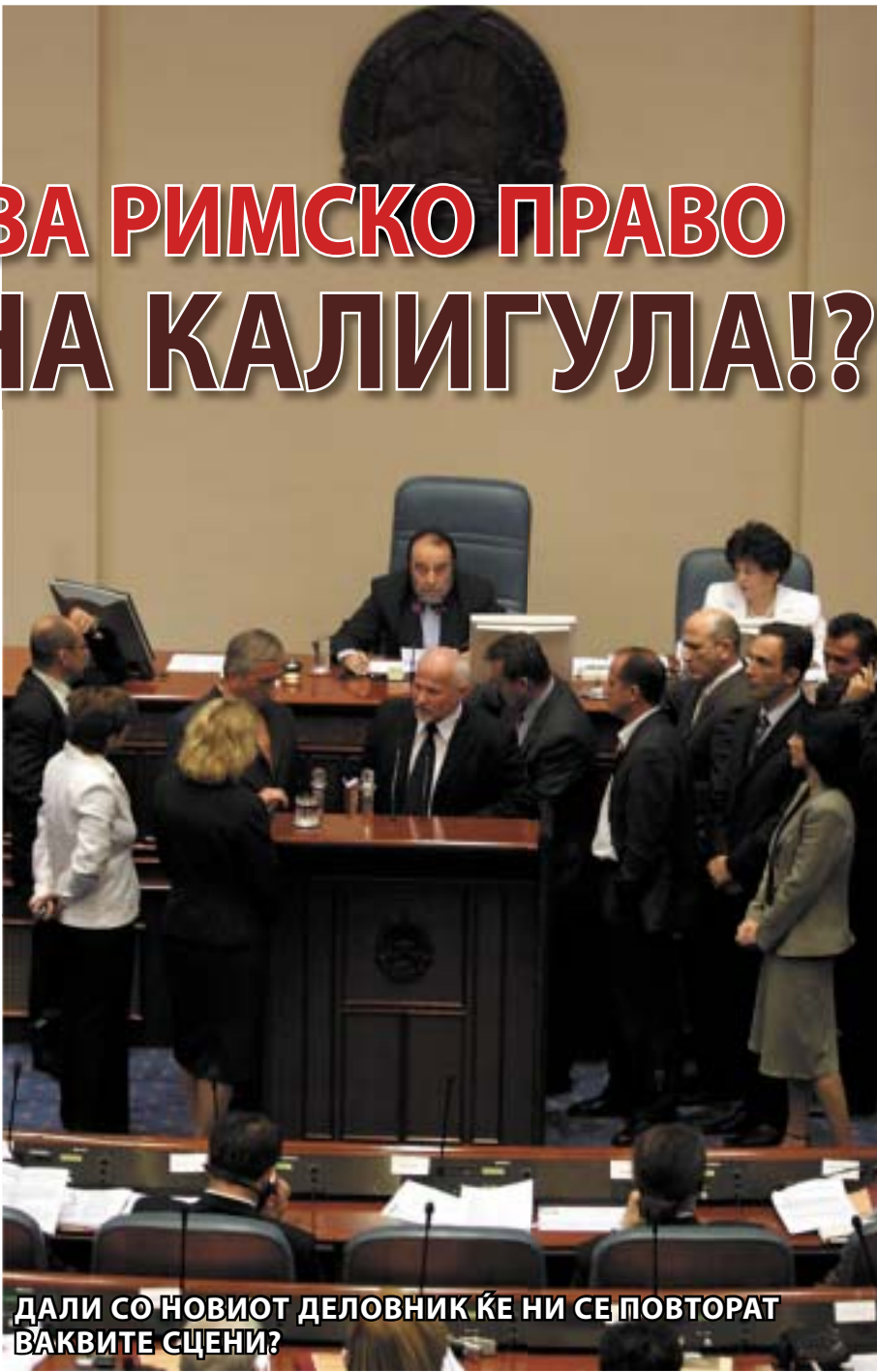
"Во времето кога се дискутираше за употреба на јазикот во општините, мојата кука, целосно влезот, целосно автомобилот и пристапите кон ГТЦ беа залепени со плакат дека Андреј Жерновски е предавник на РМ", додаде Жерновски.

"Дали преминувате во комити, во војводи, па да го подигнете рејтингот кој што ви е 0,0001 проценти", им реплицираше Трајко Вељаноски.

Критиките водеа и во насока на тоа дека проблемот не бил во ефикасноста на Собранието, туку на Владата, и за тоа се оди во деловнички измени. Опозиционерите побараа Владата да го повлече позитивното мислење за Деловникот, затоа што е цинично. Во новиот Деловник тие препознаваат обид од Собранието да се создаде гласачка машина.

Можеби на овој начин, за жал, на штета на Македонците ќе се реши проблемот со јазикот на Албанците, но дали со новиот Деловник ќе се решат проблемите од типот на долги дискусии, безброј реплики, плати итн. И досега имаше каков-таков собраниски Деловник, но ретко кој го почитуваше, напротив секој го толкуваше на свој начин.

УВА РИМСКО ПРАВО НА КАЛИГУЛА!?

ДАЛИ СО НОВИОТ ДЕЛОВНИК ЌЕ НИ СЕ ПОВТОРАТ
ВАКВИТЕ СЦЕНИ?